

SV

BILAGA

SAMMANFATTNING AV PRODUKTEGENSKAPER FÖR EN BIOCIDPRODUKT

Ratimor Blockbete

Produkttyp(er)

PT14: Rodenticider

Godkännandenummer: 5491

R4BP-tillgångsnummer: SE-0000120-0000

Kapitel 1. ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

1.1. Produktens handelsnamn

Handelsnamn	Ratimor Blockbete
-------------	-------------------

1.2. Innehavare av godkännande

Namn och adress till innehavaren av produktg odkännandet	Namn	Unichem d.o.o.
	Adress	Sinja Gorica 2 SI 1360 Vrhnika Slovenien
Godkännandenummer		5491
<i>R4BP-tillgångsnummer</i>		SE-0000120-0000
Datum för godkännande		25/09/2018
Utgångsdatum för godkännande		31/01/2026

1.3. Produktens tillverkare

Tillverkarens namn	Unichem d.o.o
Tillverkarens adress	Sinja Gorica 2 1360 Vrhnika Slovenien
Tillverkningsställets belägenhet	Unichem d.o.o site 1 Sinja Gorica 2 1360 Vrhnika Slovenien

1.4. Tillverkare av det verksamma ämnet

Verksamt ämne	Difenakum
Tillverkarens namn	Activa Srl
Tillverkarens adress	Via Feltre, 32 20132 Milan Italien
Tillverkningsställets belägenhet	Activa Srl site 1 Tezza S.r.l, via Tre Ponti 22 37050 S. Maria di Zevio Italien

Kapitel 2. PRODUKTENS SAMMANSÄTTNING OCH FORMULERING

2.1. Kvalitativ och kvantitativ information om produktens sammansättning

Trivialnamn	IUPAC-namn	Funktion	CAS-nummer	EG-nummer	Halt (%)
Difenakum	3-(3-biphenyl-4-yl-1,2,3,4-tetrahydro-1-naphthyl)-4-hydroxycoumarin	verksamt ämne	56073-07-5	259-978-4	0,005 viktprocent

2.2. Typ(er) av formuleringar

RB Bruksfärdigt bete

Kapitel 3. FARO- OCH SKYDDSANGIVELSER

Faroangivelser	<p>H317: Kan orsaka allergisk hudreaktion.</p> <p>H360D: Kan skada det ofödda barnet.</p> <p>H373: Kan orsaka organskador (blod) genom lång eller upprepad exponering {1: ange exponeringsväg om det är definitivt bevisat att faran inte kan orsakas av några andra exponeringsvägar: }.</p>
Skyddsangivelser	<p>P201: Inhämta särskilda instruktioner före användning.</p> <p>P202: Använd inte produkten innan du har läst och förstått säkerhetsanvisningarna.</p> <p>P260: Inandas inte damm.</p> <p>P280: Använd skyddshandskar.</p> <p>P308+P313: IF exposed or concerned: Get medical advice/attention.</p> <p>P314: Get medical advice/attention if you feel unwell.</p> <p>P405: Förvaras inlåst.</p> <p>P501: Innehållet lämnas till godkänd avfallsmottagare (gäller även behållare).{1: }</p>

Kapitel 4. GODKÄND ANVÄNDNING

4.1. Användningsbeskrivning

Tabell 1.

Möss och/eller råttor – yrkesmässiga användare med särskilt tillstånd – inomhus

Produkttyp	PT14: Rodenticider
En exakt beskrivning av den godkända användningen, om det är relevant	Inte relevant för rodenticider
Målorganism(er) (inklusive utvecklingsstadium)	Vetenskapligt namn: <i>Mus musculus</i> Svenskt namn: övrigt: Husmöss Utvecklingsstadium: övrigt: Vuxna och juvenila Vetenskapligt namn: <i>Rattus norvegicus</i> Svenskt namn: övrigt: Brunråtta Utvecklingsstadium: övrigt: Vuxna och juvenila
Användningsområde(n)	inomhusanvändning Inomhus
Appliceringsmetod(er)	Metod: Applicering av bete Detaljerad beskrivning: Betesformuleringar: Endast för användning i åverkanssäkra betesstationer, förutom om täckta och skyddade betespunkter kan användas på ett sådant sätt att de ger samma skydds nivå för icke-målorganismer och människor som åverkanssäkra betesstationer.
Dosering(ar) och frekvens	Dosering: - Spädning (%): - Antal appliceringar och tidpunkten för dessa: Vid bekämpning av möss används 10 g upp till 40 g bete per betesstation. Vid bekämpning av råttor används 10 g upp till 200 g bete per betesstation.
Användarkategori(er)	utbildat yrkesfolk
Förpackningsstorlekar och förpackningsmaterial	Maximal yttre förpackningsstorlek upp till 25 kg. Lösa 5 g - 200 g block (med eller utan krok/tråd) i påsar av polyetylen (PE), polypropylen (PP), PE/PP eller papper/PE, i kartong eller träskivelådor upp till 20 kg Lösa 5 g - 200 g block (med eller utan krok/tråd) i PE eller PP förpackningar upp till 25 kg Lösa 5 g - 200 g block (med eller utan krok/tråd) i hink av HDPE eller PP upp till 20 kg Lösa 5 g - 200 g block (med eller utan krok/tråd) i kartong eller träskivelådor upp till 20 kg Lösa 5 g - 200 g block (med eller utan krok/tråd) i PE påse eller PE-fodrade kartonger eller träskivelådor upp till 20 kg

Lösa 5 g - 200 g block (med eller utan krok/tråd) i natronpåse upp till 25 kg.

Förfylld eller återfyllningsbar åverkanssäker mus- eller råttbetesstation av HDPE eller PP som innehåller ett eller flera block på 5 g - 200g (upp till 40 g bete totalt per musbetesstation eller 200 g totalt per råttbetesstation). Betesstationer förpackas därefter i kartong, eller i värmeförseglad plast eller folie, upp till 20 kg

HDPE eller PP råttbetesstation (återfyllningsbar eller engångsanvändning) som innehåller 1 eller 2st x 100 g block, eller 1 till 4st 50 g block, eller upp till 10 x 20 g block, eller upp till 8 x 25 g block. Betesstationer förpackas därefter i ytterkartong eller i värmeförseglad plast eller folie upp till 20 kg

4.1.1. Bruksanvisning specifik för denna användning

- Endast för användning i åverkanssäkra betesstationer, förutom om täckta och skyddade betespunkter kan användas på ett sådant sätt att de ger samma skyddsnivå för icke-målorganismer och människor som åverkanssäkra betesstationer.
- Avlägsna rester av produkten vid behandlingstidens slut.
- Följ alla ytterligare anvisningar som ges i relevanta riktlinjer för god praxis.

4.1.2. Användningsspecifika riskbegränsande åtgärder

- Där så är möjligt, informera berörd allmänhet före behandlingen (t.ex. de som använder den behandlade platsen och dess omgivning) om gnagarbekämpningen.
- Överväg förebyggande åtgärder (täpp igen hål, avlägsna potentiella livsmedel och drycker så långt möjligt) för att förbättra produktintaget och minska risken för nya angrepp.
- För att minska risken för sekundär förgiftning, sök efter och avlägsna döda gnagare regelbundet under behandlingen, i linje med rekommendationerna i relevanta riktlinjer för god praxis.
- Använd inte produkten vid pulsbehandlingar.

4.1.3. Om specifikt för denna användning, en redogörelse för sannolika direkta eller indirekta skadliga effekter, anvisningar för första hjälpen samt nödatgärder för att skydda miljön

- Vid placering av betesstationer nära vattendraineringssystem, se till att kontakt mellan betet och vattnet undviks.

4.1.4. Instruktioner för säkert bortskaffande av produkten och dess förpackning som är specifika för denna användning

Se avsnitt 5.4

4.1.5. Om specifikt för denna användning, lagringsförhållanden och hållbarhetstid för produkten vid normala lagringsförhållanden

Se avsnitt 5.5

4.2. Användningsbeskrivning

Tabell 2.

Möss och/eller råttor – yrkesmässiga användare med särskilt tillstånd – utomhus omkring byggnader

Produkttyp	PT14: Rodenticider
En exakt beskrivning av den godkända användningen, om det är relevant	Inte relevant för rodenticider
Målorganism(er) (inklusive utvecklingsstadium)	Vetenskapligt namn: <i>Mus musculus</i> Svenskt namn: övrigt: Husmöss Utvecklingsstadium: övrigt: Vuxna och juvenila Vetenskapligt namn: <i>Rattus norvegicus</i> Svenskt namn: övrigt: Brunråtta Utvecklingsstadium: övrigt: Vuxna och juvenila
Användningsområde(n)	utomhusanvändning För användning utomhus omkring byggnader, vid återvinningsplatser (sorteringsstationer) samt för att skydda infrastruktur så som konstruktioner och system för energiförsörjning och kommunikation. Produkten får även användas mot råttor i kvartersparker och andra liknande områden där allmänheten uppehåller sig samt vid högfrekventerade gångvägar i stadsmiljö. Ej för annan användning i parker, på öppna områden, utomhusbelägna avfallsanläggningar och deponier.
Appliceringsmetod(er)	Metod: Applicering av bete Detaljerad beskrivning: Betesformuleringar: Endast för användning i åverkanssäkra betesstationer, förutom om täckta och skyddade betespunkter kan användas på ett sådant sätt att de ger samma skydds nivå för icke-målorganismer och människor som åverkanssäkra betesstationer. Inte för applicering direkt i jordhålor.
Dosering(ar) och frekvens	Dosering: - Spädning (%): - Antal appliceringar och tidpunkten för dessa: Vid bekämpning av möss används 10 g upp till 40 g bete per betesstation. Vid bekämpning av råttor används 10 g upp till 200 g bete per betesstation.

Användarkategori(er)	utbildat yrkesfolk
Förpackningsstorlekar och förpackningsmaterial	<p>Maximal yttre förpackningsstorlek upp till 25 kg.</p> <p>Lösa 5 g - 200 g block (med eller utan krok/tråd) i påsar av polyetylen (PE), polypropylen (PP), PE/PP eller papper/PE, i kartong eller träskivelådor upp till 20 kg</p> <p>Lösa 5 g- 200 g block (med eller utan krok/tråd) i PE eller PP förpackningar upp till 25 kg</p> <p>Lösa 5 g – 200 g block (med eller utan krok/tråd) i hink av HDPE eller PP upp till 20 kg</p> <p>Lösa 5 g - 200 g block (med eller utan krok/tråd) i kartong eller träskivelådor upp till 20 kg</p> <p>Lösa 5 g- 200 g block (med eller utan krok/tråd) i PE påse eller PE-fodrade kartonger eller träskivelådor upp till 20 kg</p> <p>Lösa 5 g - 200 g block (med eller utan krok/tråd) i natronpåse upp till 25 kg.</p> <p>Förfylld eller återfyllningsbar åverkanssäker mus- eller rättbetesstation av HDPE eller PP som innehåller ett eller flera block på 5 g - 200g (upp till 40 g bete totalt per musbetesstation eller 200 g totalt per rättbetesstation). Betesstationer förpackas därefter i kartong, eller i värmeförseglad plast eller folie, upp till 20 kg</p> <p>HDPE eller PP rättbetesstation (återfyllningsbar eller engångsanvändning) som innehåller 1 eller 2st x 100 g block, eller 1 till 4st 50 g block, eller upp till 10 x 20 g block, eller upp till 8 x 25 g block. Betesstationer förpackas därefter i ytterkartong eller i värmeförseglad plast eller folie upp till 20 kg</p>

4.2.1. Bruksanvisning specifik för denna användning

- För användning utomhus omkring byggnader, vid återvinningsplatser (sorteringsstationer) samt för att skydda infrastruktur så som konstruktioner och system för energiförsörjning och kommunikation. Produkten får även användas mot råttor i kvartersparker och andra liknande områden där allmänheten uppehåller sig samt vid högfrekventerade gångvägar i stadsmiljön. Ej för annan användning i parker, på öppna områden, utomhusbelägna avfallsanläggningar och deponier.
- Endast för användning i åverkanssäkra betesstationer, förutom om täckta och skyddade betespunkter kan användas på ett sådant sätt att de ger samma skydds nivå för icke-målorganismer och människor som åverkanssäkra betesstationer. Inte för applicering direkt i jordhålor.
- Skydda betet mot vädermässiga faktorer. Placera betespunkterna på platser som inte riskerar att översvämmas.
- Ersätt allt bete i en betespunkt där betet har skadats av vatten eller förorenats av smuts.
- Avlägsna rester av produkten vid behandlingstidens slut.
- Följ alla ytterligare anvisningar som ges i relevanta riktlinjer för god praxis.

4.2.2. Användningsspecifika riskbegränsande åtgärder

- Där så är möjligt, informera berörd allmänhet före behandlingen (t.ex. de som använder den behandlade platsen och dess omgivning) om gnagarbekämpningen.

- Överväg förebyggande åtgärder (täpp igen hål, avlägsna potentiella livsmedel och drycker så långt möjligt) för att förbättra produktintaget och minska risken för nya angrepp.
- För att minska risken för sekundär förgiftning, sök efter och avlägsna döda gnagare regelbundet under behandlingen, i linje med rekommendationerna i relevanta riktlinjer för god praxis.
- Använd inte produkten för pulsbehandlingar.
- Applicera inte denna produkt direkt i jordhålor.

4.2.3. Om specifikt för denna användning, en redogörelse för sannolika direkta eller indirekta skadliga effekter, anvisningar för första hjälpen samt nödåtgärder för att skydda miljön

- Vid placering av betespunkter nära ytvatten (t.ex. åar, dammar, vattenkanaler, fördämningar, bevattningsdiken) eller vattendraineringssystem, se till att kontakt mellan betet och vatten undviks.

4.2.4. Instruktioner för säkert bortskaffande av produkten och dess förpackning som är specifika för denna användning

Se avsnitt 5.4

4.2.5. Om specifikt för denna användning, lagringsförhållanden och hållbarhetstid för produkten vid normala lagringsförhållanden

Se avsnitt 5.5

4.3. Användningsbeskrivning

Tabell 3.

Råttor – yrkesmässiga användare med särskilt tillstånd – avloppssystem

Produkttyp	PT14: Rodenticider
En exakt beskrivning av den godkända användningen, om det är relevant	Inte relevant för rodenticider
Målorganism(er) (inklusive utvecklingsstadium)	Vetenskapligt namn: <i>Rattus norvegicus</i> Svenskt namn: övrigt: Brunråtta Utvecklingsstadium: övrigt: Vuxna och juvenila
Användningsområde(n)	övrigt: Annat Avloppssystem
Appliceringsmetod(er)	Metod: Applicering av bete Detaljerad beskrivning: Betesformuleringar: Bruksfärdigt bete som förankras eller appliceras i betestationer som förhindrar att betet kommer i kontakt med avloppsvatten.

Dosering(ar) och frekvens	<p>Dosering: -</p> <p>Spädning (%): -</p> <p>Antal appliceringar och tidpunkten för dessa: Vid bekämpning av råttor i avloppssystem används 10 g upp till 200 g bete per manhål. Om det finns många gnagare i avloppssystem används 200 g bete per manhål.</p>
Användarkategori(er)	utbildat yrkesfolk
Förpackningsstorlekar och förpackningsmaterial	<p>Maximal yttre förpackningsstorlek upp till 25 kg.</p> <p>Lösa 5 g - 200 g block (med eller utan krok/tråd) i påsar av polyetylen (PE), polypropylen (PP), PE/PP eller papper/PE, i kartong eller träskivelådor upp till 20 kg</p> <p>Lösa 5 g- 200 g block (med eller utan krok/tråd) i PE eller PP förpackningar upp till 25 kg</p> <p>Lösa 5 g – 200 g block (med eller utan krok/tråd) i hink av HDPE eller PP upp till 20 kg</p> <p>Lösa 5 g - 200 g block (med eller utan krok/tråd) i kartong eller träskivelådor upp till 20 kg</p> <p>Lösa 5 g- 200 g block (med eller utan krok/tråd) i PE påse eller PE-fodrade kartonger eller träskivelådor upp till 20 kg</p> <p>Lösa 5 g - 200 g block (med eller utan krok/tråd) i natronpåse upp till 25 kg.</p> <p>Förfylld eller återfyllningsbar överkantsäker mus- eller råttbetesstation av HDPE eller PP som innehåller ett eller flera block på 5 g - 200g (upp till 40 g bete totalt per musbetesstation eller 200 g totalt per råttbetesstation). Betesstationer förpackas därefter i kartong, eller i värmeförseglad plast eller folie, upp till 20 kg</p> <p>HDPE eller PP råttbetesstation (återfyllningsbar eller engångsanvändning) som innehåller 1 eller 2st x 100 g block, eller 1 till 4st 50 g block, eller upp till 10 x 20 g block, eller upp till 8 x 25 g block. Betesstationer förpackas därefter i ytterkartong eller i värmeförseglad plast eller folie upp till 20 kg</p>

4.3.1. Bruksanvisning specifik för denna användning

- Beten måste appliceras så att de inte kommer i kontakt med vatten och inte spolats bort.
- Följ alla ytterligare anvisningar som ges i relevanta riktlinjer för god praxis.

4.3.2. Användningsspecifika riskbegränsande åtgärder

- Använd inte produkten för pulsbehandlingar.

4.3.3. Om specifikt för denna användning, en redogörelse för sannolika direkta eller indirekta skadliga effekter, anvisningar för första hjälpen samt nödåtgärder för att skydda miljön

Se avsnitt 5.3

4.3.4. Instruktioner för säkert bortskaffande av produkten och dess förpackning som är specifika för denna användning

Se avsnitt 5.4

4.3.5. Om specifikt för denna användning, lagringsförhållanden och hållbarhetstid för produkten vid normala lagringsförhållanden

Se avsnitt 5.5

Kapitel 5. ALLMÄNNA ANVÄNDARRIKTLINJER¹

5.1. Bruksanvisning

- Läs och följ produktinformationen liksom all information som följer med produkten eller som tillhandahålls vid försäljningstillfället innan produkten används.
- Genomför en förbatesundersökning av det angripna området och en bedömning på plats för att identifiera gnagararten, dess aktivitetsplatser och avgör den troliga orsaken till angreppet och dess omfattning.
- Avlägsna livsmedel som är lätta att nå för gnagare (t.ex. utspillt sädeskorn eller livsmedelsavfall). Bortsett från detta, undvik att städa det angripna området direkt inför behandlingen, då detta bara stör gnagarpopulationen och gör det svårare att få dem att acceptera betet.
- Produkten får bara användas som del av ett integrerat bekämpningssystem (IPM-system), inbegripet bland annat hygienåtgärder och, där så är möjligt, fysiska metoder.
- Produkten ska placeras i omedelbar närhet av platser där gnagaraktivitet tidigare har noterats (t.ex. gångstigar, boplatser, uppfödningplatser, hål, jordhålor osv.).
- Där så är möjligt måste betesstationerna fästas i marken eller i andra objekt.
- Betesstationer måste vara tydligt uppmärkta för att visa att de innehåller rodenticider och att de inte får flyttas eller öppnas (se avsnitt 5.3 avseende den information som ska visas på etiketten).
- När produkten används på offentliga platser ska platserna märkas under behandlingstiden och ett meddelande sättas upp intill betet som förklarar risken för primär eller sekundär förgiftning av det antikoagulerande medlet och som anger de första åtgärderna att vidta vid förgiftning.
- Betet ska säkras så att det inte kan dras bort från betesstationen.
- Placera produkten oåtkomligt för barn, fåglar, sällskapsdjur, livsmedelsproducerande djur och andra icke-måldjur.
- Placera produkten åtskilt från livsmedel, drycker och djurfoder, samt från föremål eller ytor som kommer i kontakt med dessa.
- Bär kemiskt beständiga skyddshandskar när produkten hanteras (handskarnas material ska anges av innehavaren av godkännandet i produktinformationen).
- Undvik att äta, dricka och röka när du använder produkten. Tvätta händerna och direktexponerad hud efter användning av produkten.
- Hur ofta den behandlade platsen besöks ska bestämmas av saneringsteknikern mot bakgrund av undersökningen som utfördes vid behandlingens inledning. Frekvensen bör överensstämma med de rekommendationer som ges i relevanta riktlinjer för god praxis.
- Vid liten åtgång av bete jämfört med angreppets synbara storlek, överväg att flytta betesstationerna till andra platser och att eventuellt byta till en annan betesformulering.
- Om beten fortsätter att förtäras efter 35 dagars behandling och ingen nedgång ses i gnagaraktiviteten måste den troliga orsaken bestämmas. Om andra orsaker har uteslutits är det troligt att det finns resistent gnagare. Överväg i så fall att använda en icke-antikoagulerande rodenticid, om detta finns, eller en starkare antikoagulerande rodenticid. Överväg även att använda fällor som en alternativ åtgärd.

För permanent betningsbehandling gäller även:

- Där så är möjligt rekommenderas det att den behandlade platsen besöks minst var fjärde vecka för att undvika utveckling av resistent populationer.
- Permanent betningsbehandling är strikt begränsat till platser med hög potential för nya angrepp när andra metoder har visat sig otillräckliga. •Den permanenta betningsstrategin ska regelbundet ses över inom ramen för integrerade bekämpningssystem (IPM) och bedömningen av risken för nytt angrepp.

5.2. Riskbegränsande åtgärder

- Där så är möjligt, informera berörd allmänhet före behandlingen (t.ex. de som använder den behandlade platsen och dess omgivning) om gnagarbekämpningen.
- I produktinformationen (dvs. märkning och/eller broschyr) ska det finnas en tydlig angivelse om att produkten endast får tillhandahållas utbildad personal som innehar intyg på att de uppfyller utbildningskraven (t.ex. ”endast för yrkesmässiga användare med särskilt tillstånd”).

¹Bruksanvisningar, riskreducerande åtgärder och andra användarriktlinjer i detta avsnitt gäller för alla tillåtna användningar.

-
- Använd inte produkten i områden där resistens mot det verksamma ämnet kan misstänkas.
 - Produkterna får inte användas längre tid än 35 dagar utan att angreppets omfattning och behandlingens effekt utvärderas.
 - Varva inte användning av olika antikoagulerande medel med jämförbar eller svagare styrka för att undvika resistensutveckling. För varvad användning, överväg att använda en rodenticid utan antikoagulerande effekt, om sådan finns, eller en kraftfullare antikoagulant.
 - Rengör inte betesstationer eller verktyg som används i täckta eller skyddade betespunkter med vatten mellan applikationerna.
 - Gör dig av med döda gnagare i enlighet med lokala regler.

5.3. En beskrivning av sannolika direkta eller indirekta skadliga effekter, instruktioner för första hjälpen och nödgärder för att skydda miljön

- Denna produkt innehåller ett antikoagulerande ämne. Vid förtäring kan symtom som näsblod och blödande tandkött uppstå, ibland med fördröjning. I allvarliga fall kan blåmärken och blod i avföringen eller urinen förekomma.
 - Motgift: Vitamin K1 administrerad enbart av medicinsk/veterinärmedicinsk personal.
 - Vid fall av:
 - Hudexponering: tvätta huden med vatten och därefter med tvål och vatten.
 - Ögonexponering: skölj ögonen med ögonsköljvätska eller vatten, håll ögonlocken öppna i minst 10 minuter.
 - Oral exponering: skölj munnen noga med vatten.
- Ge aldrig en medvetlös person något genom munnen.
Framkalla inte kräkning.
Vid förtäring, kontakta genast läkare och visa upp produktens förpackning eller etiketten.
Kontakta veterinär om ett sällskapsdjur får i sig produkten.
Betesstationer måste märkas med följande information: ”får inte flyttas eller öppnas”; ”innehåller en rodenticid”; ”produktnamn eller registreringsnummer”; ”verksamt ämne eller verksamma ämnen” och ”vid olycksfall, kontakta giftinformationscentralen”.
- Farligt för miljön och djurlivet.

5.4. Instruktioner för ett säkert bortskaffande av produkten och dess förpackning

- Vid avslutad behandling ska överblivet bete och förpackningen kastas i enlighet med lokala föreskrifter.

5.5. Lagringsförhållanden och hållbarhetstid för produkten vid normala lagringsförhållanden

- Förvaras på en torr, sval och välventilerad plats. Förvara förpackningen stängd och skyddad från direkt solljus.
- Förvaras oåtkomligt för barn, fåglar, sällskapsdjur och livsmedelsproducerande djur.
- Hållbarhet: 2 år

Kapitel 6. ANNAN INFORMATION

- På grund av att antikoagulerande rodenticider har en fördröjd verkningsmekanism tar det 4–10 dagar efter det att betet konsumerats innan det har effekt.
- Gnagare kan vara sjukdomsbärare. Vidrör inte döda gnagare med bara händer, utan använd handskar eller verktyg såsom tänger när du bortskaffar dem.
- Denna produkt innehåller ett bitterämne och ett färgämne.